

Krajští hygienici letos na Vysočině evidují již šestý případ virové hepatitidy A

3.6.2025 - Jana Böhmová | Krajská hygienická stanice kraje Vysočina

V Kraji Vysočina bylo v letošním roce prokázáno již šest případů virové hepatitidy A (VHA), známé také jako infekční žloutenka. Jedná se o akutní zánětlivé onemocnění jater, které se přenáší především špinavými rukama, kontaminovanými předměty, potravinami nebo vodou. Onemocnění je vysoce nakažlivé a jeho výskyt aktuálně stoupá nejen v Česku, ale i v zahraničí. V době letních prázdnin, dovolených a zvýšené mobility obyvatel hygienici doporučují opatrnost a dodržování hygienických doporučení. Zcela zásadní v prevenci žloutenky je důsledné a časté umývání rukou. Jedinou účinnou ochranou je očkování.

Zdroj dat: Registr ISIN

MUDr. Hana Pavlasová, ředitelka protiepidemického odboru KHS kraje Vysočina, popisuje aktuální situaci v Kraji Vysočina: *„Za prvních pět měsíců letošního roku v regionu evidujeme 6 případů virové hepatitidy A. Dva pacienti byli mladiství, ostatní ve středním věku. U dvou pacientů došlo k nákaze při společné cestě na Kubu. Zbýlé čtyři případy byly bez prokázané vzájemné souvislosti. Při epidemiologickém šetření nebyl zjištěn zdroj nákazy. Všichni pacienti byli hospitalizováni a izolováni ve zdravotnickém zařízení.“*

Virus hepatitidy A se šíří fekálně orální cestou. Nejčastější cesta přenosu nákazy je stolicí infikovaného člověka, a to buď přímo od osoby k osobě, např. špinavými rukama, nebo nepřímo, kontaminovanou vodou, potravinami a znečištěnými předměty. Nejvíce infekční je člověk před samotným vypuknutím onemocnění. Infikovaný člověk, zvláště pokud nedodržuje řádnou hygienu rukou, může žloutenku šířit, přestože se u něj příznaky neprojeví. Inkubační doba je 15-50 dní.

Virus VHA je velmi odolný. Při pokojové teplotě na površích přežívá i několik týdnů. Ve zmraženém stavu dokonce dlouhodobě. *„Můžeme se nakazit i nevědomky z běžně dotýkaných předmětů jako jsou nákupní košíky, madla v hromadné dopravě nebo kliky dveří. Proto doporučujeme dodržování důsledné hygieny rukou. Pravidelné a pečlivé mytí rukou mýdlem a vodou, obzvláště po použití toalety a před jídlem, je v prevenci šíření nákazy žloutenky zásadní. Jedinou účinnou ochranou je očkování,“* zdůrazňuje Hana Pavlasová.

Obvyklé příznaky VHA jsou nevolnost, nechutenství, zvracení, průjem, bolest břicha, horečka, bolest kloubů, slabost a únava. Moč je tmavá, stolice naopak světlá. Postupně může dojít ke zežloutnutí očního bělma a kůže. Bez komplikací trvá nemoc 2 až 4 týdny. Pacienti jsou umístěni v izolaci. Onemocnění však může mít i vleklý průběh. Asi u 10 % nemocných může mít VHA komplikovaný průběh. Zcela výjimečně může být průběh velmi závažný, kdy dochází k jaternímu selhání a smrti. V letošním roce v Kraji Vysočina neevidujeme úmrtí pacienta v souvislosti se žloutenkou.

Doporučení hygieniků, jak se chránit před žloutenkou:

- Důsledně si mýt ruce:
 - po použití toalety
 - před jídlem
 - po návratu z veřejných míst
 - po nákupu nebo cestování hromadnou dopravou
- Nekonzumovat jídlo či nápoje společně s jinými osobami (např. pití z jedné lahve)

- Ovoce a zeleninu vždy omývat před konzumací pitnou vodou
- Vyhýbat se sdílení cigarety nebo náustků vodní dýmky
- Na cestách v zahraničí pít pouze balenou vodu, vyhýbat se nápojům s ledem
- V exotických zemích dodržovat pravidlo: nejíst nic, co nelze oloupat, převařit nebo upéct

VHA se může nakazit opravdu každý. Výjimku tvoří lidé, kteří v minulosti toto onemocnění prodělali, ti jsou před opakovanou infekcí chráněni.

Neexistuje specifická léčba. Jedinou účinnou ochranou je očkování. V současné době není vakcína proti VHA hrazena z veřejného zdravotního pojištění, ale většina zdravotních pojišťoven na ni svým klientům přispívají. Doporučujeme se ohledně očkování obrátit na ošetřujícího lékaře.

V souvislosti s koncem školního roku a nadcházejícími prázdninami nabádá ke zvýšené hygieně rukou u dětí také Ing. Kamila Hodačová, vedoucí oddělení hygieny dětí a mladistvých KHS kraje Vysočina. *„Zejména při školních výletech, v dětských kolektivech, v kroužcích nebo na letních táborech je důležité, aby dospělá osoba dohlédla, jestli si děti opravdu ruce po použití toalety a před jídlem pečlivě umývají. Také je dobré děti upozornit, aby si vzájemně neukusovaly ze svačiny nebo nepily z jedné lahve,“* říká Kamila Hodačová.

<https://www.khsjih.cz/tiskove-zpravy/cteni/154-krajsti-hygienici-letos-na-vysocine-eviduji-jiz-sesty-pri-pad-virove-hepatitidy-a>